

Heden og ved energisk, strengt, personligt Arbejde bygge et Hjem for sig og Familie og derved ogsaa bygge Samfundshuset større. Jeg kan ikke godt tænke mig, at man skulde give 700,000 Kr. paa den førstnævnte Konto, Arbejdsløshedsunderstøttelsen, og nægte 30,000—90,000—100,000 Kr. paa den anden. Finanskommissionen har i denne Forbindelse optrykt nogle gamle saakaldte Konsulentberetninger. Finanskommissionens Betænkning er ellers ikke overfyldt med Motiveringer og Forklaringer, og jeg maa ærligt tilstaa, at jeg ser ikke ret vel, hvorfor disse gamle, særdeles forældede Konsulentberetninger ere blevne tagne med. De have ikke synderligt med Selskabets nuværende Virkemaade at gøre, og jeg tvivler paa, at de to Konsulenter, hvis mange Aar gamle Kritik af det første Aars Virksomhed er optrykt, nu ville sætte deres Navne under den som værende gyldig i dette Øjeblik. Men jeg skal være villig til at fortsætte med, hvad jeg har foretaget i denne Sag tidligere, og fortsætte saaledes, at det bliver fastslaaet, at der kan ikke tildeles en enkelt Mand som Tilskud et større Beløb, end hvad der svarer til f. Eks. 2—3 Tdr. Lands Opdyrking og tilsammen ikke ud over 20 eller 25 Tdr. Land. Derved er man afskaaren fra at komme ud i det Misbrug, man har udtalt Frygt for tidligere. Og jeg kan gaa videre og sige, at den Mand, der besidder nyopdyrket Hede eller gammel dyrket Mark paa over 25 Tdr. Land, kan overhovedet ikke faa Statstilskud til nye Arealers Opdyrking. Jeg vil være med til alle de Begrænsninger, der have til Formaal at fastslaa, at den Opgave, der her skal løses, er at skabe Betingelser for, at en arbejdsvillig Mand kan gaa ud og bygge sig et Hjem paa Heden, men det er en Opgave, jeg fremdeles maa holde meget stærkt paa ikke skydes til Side. Naar jeg er gaaet imod Kommissionens Indstilling ikke blot i Henseende til det, vi ikke kunne frigøre os for, men ogsaa i Henseende til det principielle at fortsætte med nyt Tilskud, vil jeg sige til de Herrer paa Forhaand — Forord volder ingen Trætte —, at det Spørgsmaal opgiver jeg — skal jeg være forsigtig og sige — meget nødig.

Det ærede Medlem fra Lejre (A. O. Rasmussen) omtalte Spørgsmaalet om Kapitalstakstens Fastsættelse saavel i Henseende til at gaa fra Rummaal over til Vægtenhed som i Henseende til Sættelsen af det Udvalg, der fastslaar Kapitelsaksten. Det er et Spørgsmaal, der vil blive taget op til Overvejelse i den aller-

nærmeste Fremtid, og jeg skal forsikre det ærede Medlem, at det har min Interesse.

Det samme ærede Medlem var inde paa Spørgsmaalet om Fæstelovkommissionen eller rettere om Offentliggørelsen af Fæsteafsløsningskommissionens Betænkning, et Spørgsmaal, der ogsaa har været berørt af en foregaaende Taler. Jeg skal i den Anledning minde om, at de to Spørgsmaal, Fæsteafsløsningsspørgsmaalet og Spørgsmaalet om Nedsættelse af en Kommission vedrørende Len- og Stamhuse, kom frem nogenlunde samtidig, og der var allerede da Overvejelser om at slaa dem sammen som samhørende Sager, der burde nyde Behandling og Overvejelse i en fælles Kommission. Imidlertid førte de Overvejelser, der foretoges i det daværende Ministerium, til, at jeg lod forberede Udarbejdelsen af et Forslag til Fæsteafsløsnung. Denne Sag blev givet i Opgave i Landbrugsministeriet, og Forslaget var udarbejdet, forelaa i Korrektur, i Oktober 1909. Jeg havde ikke faaet Lejlighed til personlig at tage afgørende Stilling til Detaillerne i Forslaget før Ministerskiftet, hvor det radikale Ministerium traadte til, og jeg blev altsaa afskaaren fra at føre denne Sag videre frem. Min Efterfølger mente ikke at burde gaa den Vej, som jeg havde ønsket at gaa, han mente, at Sagen burde overgives en Kommission, der skulde undersøge og overveje de herhen hørende Forhold og afgive Betænkning — vel at mærke ikke til Rigsdagen eller Offentligheden, men til Ministeriet til Vejledning for det ved Udarbejdelsen af et Forslag. Det er en Fremgangsmaade, som kan være meget god, og den bruges jo ofte. Jeg skal ikke sige noget om, at det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) afbrød den Linie, jeg havde været inde paa, nemlig at søge selv at udarbejde Forslag til Fremsættelse her i Tinget; han mente, det var bedre at lade en Kommission gøre Forberedelse til dette Arbejde og siden fremsætte Forslag. Kommissionen arbejdede saa, indtil den for ikke mange Maanedersiden afgav sin Betænkning, selvfølgelig til Ministeriet, som dens Pligt var, ikke til Rigsdagen. Imidlertid var der gaaet to Aar paa den Maade, og da det viser sig, hvad der ikke i 1909 var mig saa klart, som det nu er, at den langt overvejende Del af Fæstegaardene ligger inde under Len og Stamhuse — Forholdet her er som 14 til 6 —, turde det være ret naturligt, at den Tanke, man allerede i 1909 havde fremme, nemlig at lade disse samhørende Sager forberede af samme Kom-